

Kasper Jørgensen

Jobstress giver formentlig ikke demens

Arbejdsrelateret stress fører mange dårlige ting med sig, men ikke nødvendigvis demens. Det viser ny forskning fra det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø.

Et stort registerstudie udført af det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø (NFA) finder ingen sammenhæng mellem arbejdsrelateret stress og risiko for senere udvikling af demens.

Studiet er baseret på analyser af registerdata på samtlige lønmodtagere i Danmark i år 2000 i alderen 30-59 år – fratrukket personer med demens eller andre kroniske sygdomme – svarende til knap 1,6 million lønmodtagere.

Deltagerne, der havde en gennemsnitlig alder på 44 år ved studiets start, blev derefter fulgt i nationale sundhedsregistre frem til slutningen af 2018 svarende til en opfølgningstid på 18 år. Selvstændige erhvervsdrivende indgik ikke i studiet.

Ingen statistisk sammenhæng

I løbet af opfølgningsperioden blev 697 af de kvindelige deltagere og 793 af de mandlige deltagere registreret med en demensdiagnose ifølge Landspatientregisteret og Dødsårsagsregisteret.

Men der sås ingen sammenhæng mellem jobstress og demensrisiko blandt hverken kvinder eller mænd.

De statistiske analyser var justeret for forskellige risikomarkører for kronisk sygdom samt mål for rygning, alkoholforbrug, *body mass index* og fysisk aktivitetsniveau.

Eksposering for arbejdsrelateret stress blev defineret ud fra to forskellige teoretiske modeller, som handler om henholdsvis forholdet mellem krav og kontrol i arbejdet (*the job strain model*) og ubalance mellem indsats og belønning i arbejdet (*the effort-reward imbalance*).

Stress fører til anden kronisk sygdom

Studiet fokuserede ikke kun på demens, men også på andre kroniske sygdomme som diabetes, hjertekarsygdomme, apopleksi, kræft, astma, kronisk obstruktiv lungesygdom og hjertefejl.

Der sås en signifikant sammenhæng mellem netop arbejdsrelateret stress og risikoen for tidlig kronisk sygdom.

Nærmere bestemt viste det sig, at mænd med arbejdsrelateret stress risikerede at blive ramt af kronisk sygdom 10 måneder tidligere end mænd uden arbejdsrelateret stress. For kvinder er det tre måneder tidligere.

Måske indirekte sammenhæng

Selvom det aktuelle studie ikke finder nogen sammenhæng mellem jobstress og risiko for demensudvikling, er det sidste punktum næppe sat i sagen.

For 10 år siden fandt et svensk tvillingestudie, at jobtyper karakteriseret ved et højt stressniveau var associeret med signifikant øget risiko for vaskulær demens.

Også jobtyper præget af en lav grad af egenkontrol eller en lav grad af social opbakning var knyttet til øget demensrisiko.

Resultaterne af det danske registerstudie er relevante for personer op til 75-års alderen, hvor risikoen for demens alt andet lige er forholdsvis lav, men kan ikke uden videre generaliseres til ældre aldersgrupper, hvor risikoen er højere.

Det er også værd at bemærke, at forskerne fandt en signifikant sammenhæng mellem arbejdsrelateret stress og sygdomme som type 2 diabetes og apopleksi blandt de mandlige deltagere.

Diabetes er en kendt risikofaktor for udvikling af vaskulær demens og Alzheimers sygdom, hvilket indikerer en mulig indirekte sammenhæng mellem arbejdsrelateret stress og demensrisiko.

Studiet er gennemført i et samarbejde mellem det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø og forskere fra Bispebjerg Hospital i København samt forskere fra forskningsinstitutioner i Sverige og Finland.

Sorensen JK, Framke E, Pedersen J, Alexanderson K, Bonde JP, Farrants K, et al. Work stress and loss of years lived without chronic disease: an 18-year follow-up of 1.5 million employees in Denmark. *Eur J Epidemiol.* 2022;37(4):389-400.

[PubMed](#)

Andel R, Crowe M, Hahn EA, Mortimer JA, Pedersen NL, Fratiglioni L, et al. Work-related stress may increase the risk of vascular dementia. *J Am Geriatr Soc.* 2012;60(1):60-7

[PubMed](#)

Forskning viser sammenhæng mellem arbejdsrelateret stress og tidligere kronisk sygdom. Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø, 16. juni 2022.

[PubMed](#)

Oprettet: 29. juni 2022